

Bruxelles, 13 mai 2024
(OR. en)

9769/24

JEUN 104
SOC 348
FREMP 235
ONU 62
EDUC 162

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor concluziile sus-menționate, aprobate de Consiliu (Educație, Tineret, Cultură și Sport) în cadrul reuniunii sale din 13-14 mai 2024.

Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor

CONSILIUL ȘI REPREZENTANȚII GUVERNELOR STATELOR MEMBRE, REUNIȚI ÎN CADRUL CONSILIULUI,

REAMINTIND CĂ:

1. Uniunea Europeană se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților. Aceste valori sunt împărtășite de statele membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați, precum și prin asigurarea solidarității între generații¹,
2. Este interzisă discriminarea copilului și a părinților sau a tutorilor săi legali, bazată pe orice motive precum sexul², rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate, averea, nașterea, handicapul, vârsta, orientarea sexuală sau identitatea de gen. Anumite grupuri de copii se confruntă cu vulnerabilități deosebite și suferă de pe urma discriminării și a excluziunii socioeconomice,

¹ Articolul 2 și articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

² Curtea de Justiție a Uniunii Europene a considerat că domeniul de aplicare al principiului egalității de tratament între bărbați și femei nu poate fi redus numai la discriminarea pe criteriul apartenenței la un sex sau la altul. Având în vedere obiectul său și natura drepturilor pe care tinde să le apere, acest principiu se aplică în egală măsură discriminărilor care își au originea în schimbarea sexului unei persoane. A se vedea considerentul 3 din preambulul Directivei 2006/54/CE. Având în vedere domeniul de aplicare al directivei, dispoziția respectivă este relevantă numai pentru părintele sau tutorele legal al copilului.

3. Obiectivul Uniunii Europene este acela de a apăra drepturile copilului. În toate acțiunile referitoare la copii, indiferent dacă sunt realizate de autorități publice sau de instituții private, interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial. Copiii au dreptul la protecția și îngrijirea necesare pentru asigurarea bunăstării lor. Ei au dreptul de a-și exprima liber opiniile. Opiniile lor sunt luate în considerare în problemele care îi privesc, în funcție de vârsta și gradul lor de maturitate³,
4. Acțiunile Uniunii Europene urmăresc să încurajeze participarea tinerilor la viața democratică în Europa,
5. Strategia UE privind drepturile copilului urmărește să le ofere copiilor din Uniunea Europeană și din întreaga lume cea mai bună viață posibilă, sprijină dezvoltarea, protecția și promovarea drepturilor copiilor în UE și la nivel mondial și promovează și îmbunătățește participarea incluzivă și sistemică a copiilor la nivel local, regional, național și la nivelul UE, de exemplu prin intermediul unei noi platforme a UE de participare a copiilor. Strategia reafirmă drepturile și rolul copiilor în societatea noastră și plasează copiii și interesul superior al acestora în centrul politicilor UE, în special prin evidențierea importanței participării copiilor la viața politică și democratică⁴,

³ Articolul 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Strategia UE privind drepturile copilului”, [COM(2021) 142 final, p.1-2]; pentru a atinge obiectivele stabilite în strategie, Comisia se va asigura că perspectiva drepturilor copilului este integrată în toate politicile, actele legislative și programele de finanțare relevante. Acest element se va înscrie în eforturile de creare a unei culturi adaptate copiilor în procesul de elaborare a politicilor UE și va fi sprijinit prin oferirea de formare și prin consolidarea capacităților personalului UE, precum și prin consolidarea coordonării interne, asigurată de echipa coordonatorului Comisiei pentru drepturile copilului. Se va întocmi o listă de verificare a integrării drepturilor copilului. Pentru mai multe informații, a se vedea Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii.

6. Strategia UE pentru tineret pe perioada 2019-2027, care promovează participarea tinerilor la viața democratică și sprijină implicarea socială și angajamentul civic, urmărește să asigure că toți tinerii dispun de resursele necesare pentru a participa la viața societății; cele 11 obiective europene pentru tineret – care constituie o parte integrantă a strategiei – sunt relevante pentru prezentele concluzii și în special obiectivul #9, „Spațiu și participare pentru toți”, care urmărește să consolideze participarea democratică a tinerilor și autonomia acestora și să pună la dispoziție spații dedicate tinerilor în toate sferile societății,
7. Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii recomandă statelor membre să garanteze copiilor aflați în dificultate⁵ accesul efectiv și gratuit la educație și îngrijire timpurie de înaltă calitate, la educație și activități școlare, la cel puțin o masă sănătoasă în fiecare zi de școală și la asistență medicală, precum și accesul efectiv la o alimentație sănătoasă și la o locuință adecvată. Toate statele membre au pregătit propriile planuri naționale de acțiune privind modalitățile de punere în aplicare a acestei recomandări,
8. Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital cuprinde principii și angajamente referitoare la protejarea și capacitatea copiilor și a tinerilor în mediul digital⁶,

⁵ Copiii aflați în dificultate sunt persoane cu vârsta sub 18 ani care sunt expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială; a se vedea articolul 3 litera (a) din recomandare.

⁶ Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei Europene privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital (2023/C 23/01).

9. Strategia europeană „Un internet mai bun pentru copii” (BIK+) și Regulamentul privind serviciile digitale reprezintă elemente constitutive esențiale ale efortului de a proteja, a capacita și a respecta copiii și de a proteja și respecta sănătatea lor mintală și starea lor de bine online, inclusiv prin intermediul inițiativelor menite să îi sensibilizeze pe aceștia cu privire la drepturile lor,
10. Concluziile Consiliului referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului⁷ salută inițiativa Comisiei de a integra perspectiva drepturilor copilului în toate politicile, actele legislative și programele de finanțare relevante ale UE și subliniază importanța consolidării participării copiilor la viața politică și democratică la nivel local, regional, național și la nivelul UE, inclusiv prin instituirea unor noi mecanisme și sprijinirea mecanismelor existente pentru participarea semnificativă, incluzivă și sigură a copiilor și promovarea participării egale a copiilor, fără niciun fel de discriminare, și reafirmă importanța unirii eforturilor cu organizațiile internaționale, și anume cu Consiliul Europei și cu Organizația Națiunilor Unite, pentru a proteja și a promova drepturile copiilor în UE și în întreaga lume,
11. Concluziile Consiliului privind agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor încurajează statele membre să coopereze și să își asume un rol activ în domeniul copiilor, tinerilor și drepturilor copiilor și în cadrul viitoarelor reuniuni internaționale având ca temă drepturile copilului, atât la nivel de experți, cât și la nivel de miniștri⁸,

⁷ Concluziile Consiliului din 9 iunie 2022 referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului (10024/22).

⁸ Concluziile Consiliului din 19 noiembrie 2010 privind agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor (2010/C 326/01).

12. Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, protocoalele facultative la aceasta și comentariile generale ale Comitetului pentru drepturile copilului constituie tratatul fundamental de stabilire a drepturilor civile, politice, economice, sociale, culturale și în materie de sănătate ale copiilor, iar Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU urmărește să le ofere copiilor și tinerilor un mediu propice concretizării depline a drepturilor și capacităților lor,
13. Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului pentru perioada 2022-2027 adoptă o abordare transversală și analizează în mod mai aprofundat provocările multiple, adesea interconectate, cu care se confruntă copiii și cei care le apără drepturile, dar și consolidarea rolului copiilor și a dreptului lor de a fi ascultați și de a influența deciziile luate de adulți, precum și răspunsurile interdisciplinare și interservicii care sunt necesare pentru a întreprinde acțiuni eficiente. Strategia urmărește să identifice sinergii cu prioritățile și acțiunile propuse de alte strategii și planuri de acțiune ale Consiliului Europei, cum ar fi Strategia pentru sectorul tineretului pentru 2030, precum și cu UE, în special cu Strategia UE privind drepturile copilului⁹,
14. Strategia Consiliului Europei pentru sectorul tineretului pentru 2030 afirmă că sectorul tineretului al Consiliului Europei ar trebui să urmărească să îi capaciteze pe tinerii din întreaga Europă să susțină, să apere, să promoveze și să beneficieze în mod activ de valorile fundamentale ale Consiliului Europei, și anume drepturile omului, democrația și statul de drept, în special prin consolidarea accesului tinerilor la drepturi, prin aprofundarea cunoașterii tineretului și prin lărgirea participării acestuia. Aceasta recunoaște că este important să se asigure coerența și sinergia cu activitatea tuturor părților interesate relevante de la nivel internațional din domeniul tineretului, în special cu Uniunea Europeană și cu Organizația Națiunilor Unite¹⁰,

⁹ Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului pentru perioada 2022-2027 (p. 10 și 5, 13, 27, 33, 39, 50).

¹⁰ Rezoluția Comitetului de Miniștri privind Strategia pentru sectorul tineretului pentru 2030 [CM/Res(2020)2, p. 13-14].

15. Strategia pentru educație a Consiliului Europei pentru perioada 2024-2030 afirmă că viziunea sa globală pe termen lung este ca toți cursanții să fie în măsură să își exercite pe deplin drepturile în calitate de cetățeni activi în societățile europene democratice. Această viziune pe termen lung va fi realizată în cooperare cu statele membre prin intermediul unui program a cărui misiune principală constă în îmbunătățirea calității și a accesibilității educației pentru a favoriza dobândirea de cunoștințe și de competențe necesare pentru a trăi în cadrul unor societăți democratice și pentru a asigura șanse egale pentru toți cursanții.

RECUNOSCÂND CĂ:

16. Din 2010, s-au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește recunoașterea și promovarea drepturilor și a bunăstării copiilor și a tineretului, atât în cadrul Europei, cât și la nivel mondial. Au fost adoptate angajamente și acorduri internaționale care vizează îmbunătățirea vieții copiilor și a tinerilor. Printre exemplele cele mai semnificative se numără obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, prima Strategie cuprinzătoare a UE privind drepturile copilului și Strategia UE pentru tineret 2019-2027, precum și resursele și contribuțiile semnificative furnizate de Consiliul Europei în domeniul drepturilor tinerilor și al participării tinerilor, cum ar fi Recomandarea CM/Rec(2016)7 privind accesul tinerilor la drepturi,
17. Copiii și tinerii din întreaga Uniune Europeană se confruntă cu o societate complexă, aflată în schimbare¹¹, afectată de o gamă largă de provocări și evoluții fără precedent: tripla criză planeară (schimbările climatice, pierderea biodiversității și poluarea), pandemia de Covid-19, dezavantajele accelerării revoluției digitale, precum și războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, conflictul din Orientul Mijlociu, alte conflicte și războaie în desfășurare în întreaga lume și alte amenințări la adresa securității. Aceste circumstanțe și fenomene au, la rândul lor, un impact asupra sănătății mintale și a bunăstării copiilor și a tinerilor,

¹¹ „Constatând cu îngrijorare, având în vedere războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, că copiii sunt expuși unui risc mai mare decât adulții în timpul conflictelor armate și după terminarea lor și afirmând că aceștia trebuie protejați, în special împotriva recrutării și a utilizării lor de către armată sau de către alte forțe armate, precum și împotriva traficului de persoane, a adopțiilor ilegale, a exploatării sexuale și a separării de familiile lor; același lucru este valabil și în alte situații de criză și de urgență cauzate de terorism, de o criză de sănătate publică, de o criză economică, de schimbările climatice și de dezastrele naturale”. – Concluziile Consiliului din 9 iunie 2022 referitoare la Strategia UE privind drepturile copilului (10024/22) (p. 3).

18. Copiii și tinerii sunt titulari de drepturi individuale, actori ai schimbării și o forță importantă în cadrul societății noastre atât prezente, cât și viitoare. Ei continuă să se mobilizeze în jurul preocupărilor lor, ceea ce contribuie la schimbări pozitive în societate¹². Copiilor și tinerilor, în toată diversitatea lor, ar trebui să li se ofere condiții prielnice, sprijin și mijloace de acțiune pentru a se angaja pozitiv și activ față de preocupările lor, atât în mediul fizic, cât și în mediul digital; totodată, ar trebui să li se pună la dispoziție spații în care să își facă auzite vocile și opiniile. Pe baza inițiativelor existente, spațiile respective ar trebui să fie adaptate nevoilor specifice ale grupurilor-țintă și să asigure o participare semnificativă, incluzivă și în condiții de siguranță. Ar trebui create sinergii strânse pentru a asigura o continuitate a participării, de la copii la tineri,
19. Este necesar să fie reafirmat și consolidat angajamentul față de promovarea, protejarea și respectarea drepturilor copiilor, precum și față de promovarea accesului egal și echitabil al tinerilor la drepturile și oportunitățile lor, în centrul politicilor europene și internaționale.

LUÂND ACT DE:

20. Documentul din 2023 care reflectă stadiul actual al sectorului, intitulat „Agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor”,
21. Ca parte a pachetului privind apărarea democrației, recomandarea Comisiei referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice¹³, care promovează în special participarea semnificativă, incluzivă și sigură a copiilor și a tinerilor, fără niciun fel de discriminare și invită statele membre să consolideze participarea copiilor și a tinerilor la viața politică și democratică de la nivel local, regional și național, inclusiv în zonele rurale și regiunile izolate,

¹² Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027 (2018/C 456/01); Articolul 51 din rezoluția intitulată „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă” (A/RES/70/1): „Copiii, tinerele și tinerii sunt agenți esențiali ai schimbării; ei vor găsi în noile obiective o platformă care le va permite să își canalizeze capacitățile de acțiune infinite în direcția creării unei lumi mai bune.”

¹³ Recomandarea Comisiei referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice, C(2023)8627 final, 12.12.2023.

22. Recomandarea Comisiei referitoare la procese electorale incluzive și reziliente în Uniune și la consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European¹⁴, care abordează sprijinirea tinerilor în ceea ce privește exercitarea drepturilor lor electorale, atât în calitate de alegători, cât și în calitate de candidați, și promovarea implicării politice, cu un accent deosebit pe tineri, îndeosebi cei care votează pentru prima dată. Acest sprijin poate include acțiuni precum promovarea educației cetățenești, organizarea de simulări electorale în școli, de teste de cunoștințe sau de concursuri de artă privind alegerile, de campanii de comunicare adaptate tinerilor, publicarea de ghiduri electorale pentru a-i familiariza pe copii și pe adolescenți cu procesul de înregistrare și de votare, încurajarea studenților să devină observatori electorali și dezvoltarea de programe inter pares,
23. Strategia intitulată „Un internet mai bun pentru copii” (BIK+), care sprijină o abordare cuprinzătoare, orientată spre prevenire și cu implicarea diferitor părți interesate, bazată pe un cadru digital sigur și adaptat vârstei, dotarea copiilor cu mijloace de acțiune în mediul digital și participarea activă a copiilor, plasând în prim plan activitățile de participare a copiilor și tinerilor; precum și Regulamentul privind serviciile digitale, printre ale cărui obiective principale se numără protejarea copiilor,
24. Concluziile Consiliului privind capacitatea digitală¹⁵, care invită statele membre să sensibilizeze cetățenii, inclusiv copiii și tinerii, cu privire la importanța protejării vieții lor private și a datelor lor cu caracter personal în lumea digitală, inclusiv a dreptului de acces la propriile date cu caracter personal, a dreptului de a fi uitat și a modului de configurare a setărilor de confidențialitate și de utilizare a criptării. Pe lângă acestea, statele membre sunt invitate să adopte măsurile necesare pentru a oferi o protecție specifică și/sau competențe digitale adaptate nevoilor copiilor și tinerilor,

¹⁴ Recomandarea Comisiei (UE) 2023/2829 din 12 decembrie 2023 referitoare la procese electorale incluzive și reziliente în Uniune și la consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European.

¹⁵ Concluziile Consiliului privind capacitatea digitală pentru protejarea și asigurarea respectării drepturilor fundamentale în era digitală, 14309/23.

25. Rezultatele seminarului la nivel de experți care a avut loc în perioada 21-23 ianuarie 2024, la Leuven, și recomandările de acțiune ale acestuia (redate în anexa IV).

SUBLINIIND:

26. Importanța vitală a eforturilor depuse în sectorul copiilor, tinerilor și drepturilor copiilor, precum și rolul activităților pentru tineret în promovarea, sprijinirea, dezvoltarea și apărarea drepturilor copiilor și ale tinerilor,
27. Necesitatea de a integra drepturile copiilor, precum și perspectiva copiilor și cea a tinerilor în toate domeniile de politică relevante cu scopul de a asigura politici coerente, cuprinzătoare și incluzive pentru copii și tineret, în special pentru cei care dispun de mai puține oportunități¹⁶, cei aflați în situațiile cele mai vulnerabile¹⁷, printre care se numără cei cu dizabilități, cei aparținând comunității LGBTI¹⁸, precum și cei care provin dintr-un context de migrație, care sunt strămutați sau refugiați,
28. Valoarea implicării și a angajamentului activ al copiilor și al tinerilor în deciziile care le afectează viața, inclusiv în alegeri, după caz, recunoscând dreptul lor de a participa la chestiunile care îi privesc, în concordanță cu principiile consacrate în Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului¹⁹, la articolul 7 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap, la articolul 24 alineatele (1) și (2) din Carta drepturilor fundamentale a UE și în concordanță cu Strategia UE privind drepturile copilului și cu Strategia UE pentru tineret, inclusiv dialogul UE cu tinerii.

¹⁶ Comitetul ONU pentru drepturile copilului, Comentariul general nr. 4 privind Convenția Organizației Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului referitor la sănătatea și dezvoltarea adolescenților în contextul Convenției cu privire la drepturile copilului.

¹⁷ Punctul 36 din Rezoluția privind rezultatele celui de al nouălea ciclu al dialogului UE cu tinerii (2023/C 185/04), Concluziile Consiliului privind promovarea integrării tematicii legate de tineret în procesele decizionale în materie de politici din Uniunea Europeană (C/2023/1342) și Comentariul general nr. 12 (2009) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului cu privire la dreptul de a fi ascultat.

¹⁸ Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea integrării tematicii legate de tineret în procesele decizionale în materie de politici din Uniunea Europeană (C/2023/1342); Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2020-2025 [COM(2020) 698 final].

¹⁹ Articolul 12 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.

SALUTÂND:

29. Eforturile concertate ale UE, programele, inițiativele și instrumentele precum Erasmus+, Garanția pentru tineret consolidată²⁰, Garanția europeană pentru copii, Corpul european de solidaritate, Conferința privind viitorul Europei (2021-2022), Anul european al tineretului (2022) și contribuția acestuia, dialogul UE cu tinerii, Rețeaua UE pentru drepturile copiilor, Platforma UE de participare a copiilor, platforma wiki pentru tineret, Portalul european pentru tineret, platforma „Un internet mai bun pentru copii” (BIK) și Declarația UE privind drepturile și principiile digitale²¹,
30. Accentul pus de Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” (CERV) (2021-2027), printre altele, pe sprijinirea, promovarea și punerea în aplicare a unor politici cuprinzătoare care vizează protejarea și promovarea drepturilor copilului²²,
31. Accentul pus de programul Erasmus+ și de principiul 1 al Pilonului european al drepturilor sociale pe importanța unor servicii de educație și îngrijire timpurie de calitate,
32. Activitatea coordonatorului pentru tineret la nivelul UE și a coordonatorului Comisiei Europene pentru drepturile copilului, precum și activitatea coordonatorilor naționali ai Garanției pentru copii responsabili de coordonarea și monitorizarea efectivă a punerii în aplicare a recomandării privind Garanția pentru copii.

²⁰ Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret”.

²¹ Declarația comună privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital (2023/C 23/01), capitolul V – Siguranță, securitate și capacitate de acțiune, rubrica „Protecția și capacitatea copiilor și tinerilor în mediul digital”.

²² Articolul 4 din Regulamentul 2021/692 de instituire a programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”.

ȚINÂND SEAMA DE FAPTUL CĂ:

33. Viața și perspectivele de viitor ale tinerilor sunt marcate de oportunitățile, sprijinul și protecția primite în copilărie,
34. O tranziție ușoară de la copilărie la viața adultă, în special pentru tinerii aflați într-o situație vulnerabilă, trebuie facilitată prin intermediul unor politici bine documentate și printr-o mai bună coordonare a politicilor relevante,
35. În grupa de vârstă care intră sub incidența cooperării în materie de politici ale UE pentru tineret, există o suprapunere între copii și tineri, mai exact în cazul celor cu vârste până în 18 ani,
36. Prezentele concluzii ale Consiliului urmăresc să sporească gradul de conștientizare și să propună căi de realizare a unei mai bune cooperări, coordonări și informări și a unor schimburi îmbunătățite la nivel european în ceea ce privește domeniile de politică din sfera prezentelor concluzii.

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ STATELE MEMBRE CA, LA NIVELURILE CORESPUNZĂTOARE, ȚINÂND SEAMA ÎN MOD ADECVAT DE CIRCUMSTANȚELE NAȚIONALE PROPRII:

37. Să aibă în vedere elaborarea și punerea în aplicare a unor strategii sau a altor politici integrate sau coordonate echivalente la nivel național privind drepturile copiilor și tineretului sau aprofundarea unor astfel de strategii sau politici existente la nivel național, urmărind asigurarea coerenței politicilor în domeniile copiilor, drepturilor copiilor și tineretului, garantând astfel că drepturile copiilor și perspectiva copiilor și perspectiva tinerilor sunt coordonate în cadrul tuturor domeniilor de politică relevante, răspunzând în același timp nevoilor specifice asociate vârstei, din perspectiva unei abordări bazate pe drepturile copilului și a acquis-ului UE relevant,
38. Atunci când este cazul, să se asigure că participarea copiilor și a tinerilor este integrată în mod structural în procesele decizionale care îi vizează pe copii și tineri, prin crearea unor mecanisme și platforme accesibile care să promoveze participarea lor activă sau prin sporirea gradului de accesibilitate al actualelor platforme și mecanisme, prin punerea la dispoziție a resurselor și a sprijinului necesar pentru funcționarea eficientă a acestora și prin asigurarea faptului că participarea lor este semnificativă și incluzivă și se realizează în condiții de siguranță,
39. Să promoveze instrumente și programe incluzive din perspectiva vârstei și din perspectiva dizabilităților, care urmăresc să faciliteze participarea copiilor și a tinerilor la procesele decizionale de la nivel local, regional, național și de la nivelul UE (cum ar fi Erasmus+ Tineret, inclusiv dialogul UE cu tinerii, Portalul european pentru tineret, Platforma de implicare civică și Platforma UE de participare a copiilor),
40. Să își intensifice eforturile în direcția prevenirii și a combaterii tuturor formelor de violență împotriva copiilor și tinerilor, inclusiv prin luarea unor măsuri menite să protejeze copiii și tinerii împotriva discriminării pe motivele identificate la punctul 2 și să garanteze un mediu sigur, incluziv și favorabil pentru toți copiii școlarizați, în special pentru cei care aparțin grupurilor vulnerabile, respectând în același timp în mod corespunzător individualitatea fiecăruia²³,

²³ Strategia UE privind drepturile copilului, COM(2021) 142, p. 7.

41. Să informeze și să educe copiii și tinerii, în toată diversitatea lor, cu privire la drepturile lor și, după caz, cu privire la responsabilitățile care le revin, inclusiv drepturile care decurg din cetățenia UE, precum și, după caz, dreptul tinerilor de a participa la alegeri, să furnizeze informații accesibile și ușor de utilizat de către copii și tineri, să îmbunătățească sprijinul și accesul la servicii și să îi capaciteze și să îi înzestreze cu mijloacele necesare pentru ca aceștia să devină cetățeni activi, informați, capabili să genereze schimbări pozitive în cadrul comunităților lor și dincolo de acestea. Pe lângă acestea, să sporească gradul de conștientizare cu privire la drepturile copiilor și tinerilor pentru a se avansa în direcția realizării unor societăți incluzive.

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ COMISIA EUROPEANĂ CA, ÎN CONFORMITATE CU PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII:

42. Să întărească, la nivelul punerii în aplicare, sinergiile dintre Strategia UE privind drepturile copilului, Strategia UE pentru tineret 2019-2027 și Strategia BIK+ și eventualele strategii succesoare prin intermediul unor priorități și acțiuni comune, în special prin cooperarea dintre coordonatorul pentru tineret la nivelul UE și coordonatorul Comisiei Europene pentru drepturile copilului,
43. Să depună eforturi în vederea continuării Portalului european pentru tineret, a Platformei UE de participare a copiilor, a Platformei de implicare civică și a platformei BIK, precum și a sinergiilor dintre acestea, prin intermediul furnizării de informații, resurse și finanțare adecvată și să prezinte în detaliu modalitățile prin care se poate asigura continuitatea acestora în cadrul programelor UE relevante pentru a ține seama de particularitățile și de nevoile copiilor și tinerilor,

44. Să mențină un angajament transsectorial de neclintit față de garantarea, protejarea și promovarea drepturilor și a bunăstării copiilor și tinerilor, în toată diversitatea lor, atât offline, cât și online, asigurând participarea lor activă la modelarea Europei în cadrul ciclurilor de politici ale UE actuale și viitoare,
45. Să evalueze continuarea actualizării bienale a documentului din 2023 care reflectă stadiul actual al sectorului, intitulat „Agende de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor”, după caz, cu sprijinul, implicarea și cu expertiza oferită de Parteneriatul pentru tineri dintre UE și Consiliul Europei.

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ STATELE MEMBRE ȘI COMISIA EUROPEANĂ CA, ÎN DOMENIILE LOR DE COMPETENȚĂ RESPECTIVE ȘI LA NIVELURILE CORESPUNZĂTOARE, CU RESPECTAREA ADECVATĂ A PRINCIPIULUI SUBSIDIARITĂȚII:

46. Să ofere și să garanteze un acces sigur la spații pentru copii și tineri, care să permită o participare semnificativă, incluzivă și în condiții de siguranță,
47. Să stimuleze monitorizarea progreselor și evaluarea impactului politicilor referitoare la copii, drepturile copilului și tineret, utilizând mecanismele, indicatorii și criteriile de referință existente pentru a evalua eficacitatea măsurilor luate și asigurând faptul că procesele respective de monitorizare și evaluare au un caracter incluziv față de copii și tineri.

Trimiteri

UE – nivel interinstituțional

- Tratatul privind Uniunea Europeană
- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, 2012/C 326/02

Instituțiile europene

- Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind rezultatele celui de al nouălea ciclu al dialogului UE cu tinerii (2023/C 185/04)
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - „Strategia UE privind drepturile copilului”, COM(2021) 142 final
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Un deceniu digital pentru copii și tineri: noua strategie europeană «Un internet mai bun pentru copii» (BIK+)”
- Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 decembrie 2021 privind Anul european al tineretului (2022)

- Regulamentul (UE) 2021/888 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Programului „Corpul european de solidaritate” și de abrogare a Regulamentelor (UE) 2018/1475 și (UE) nr. 375/2014
- Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Erasmus+: Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013
- Regulamentul (UE) 2021/692 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1381/2013 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 390/2014 al Consiliului
- Rezoluția Consiliului Uniunii Europene și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind un cadru pentru cooperarea europeană în domeniul tineretului: Strategia Uniunii Europene pentru tineret pe perioada 2019-2027 (2018/C 456/01)
- Concluziile Consiliului din 19 noiembrie 2010 privind agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor (2010/C 326/01)

Consiliul Europei

- Strategia Consiliului Europei pentru educație pentru perioada 2024-2030
- Strategia Consiliului Europei pentru drepturile copilului (2022-2027)
- Strategia Consiliului Europei pentru sectorul tineretului 2030

Organizația Națiunilor Unite

- Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și protocoalele facultative la aceasta, precum și comentariile generale
- Agenda 2030 a ONU pentru dezvoltare durabilă (Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă)

Definiții ale principalelor concepte în sensul prezentelor concluzii:

Copii

„Orice ființă sub vârsta de 18 ani, cu excepția cazurilor când, în baza legii aplicabile copilului, majoratul este stabilit sub această vârstă” [în conformitate cu articolul 1 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului (CDC)]

Tineret

Tineri cu vârsta cuprinsă între 13 și 30 de ani (astfel cum sunt definiți la articolul 2 din Regulamentul 2021/817 de instituire a programului Erasmus+)

Trimiteri, documente, rapoarte și date suplimentare:

Uniunea Europeană

- Platforma UE de participare a copiilor 2023
- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Anul European al tineretului 2022, COM(2024)1
- Recomandarea Comisiei referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice, C(2023)8627 final, 12.12.2023
- Recomandarea Comisiei (UE) 2023/2829 din 12 decembrie 2023 referitoare la procese electorale incluzive și reziliente în Uniune și la consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind promovarea integrării tematicii legate de tineret în procesele decizionale în materie de politici din Uniunea Europeană (C/2023/1342)

- Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind o abordare cuprinzătoare cu privire la sănătatea mintală, COM(2023) 298 final
- Decizia (UE) 2021/2316 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 decembrie 2021 privind Anul european al tineretului (2022)
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind protejarea și crearea de spații civice pentru tineri care să faciliteze participarea semnificativă a tineretului, (2021/C 501 I/04)
- Concluziile Consiliului și ale reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, privind consolidarea guvernantei pe mai multe niveluri în contextul promovării participării tinerilor la procesele decizionale (2021/C 241/03)
- Recomandarea (UE) 2021/1004 a Consiliului din 14 iunie 2021 de instituire a unei Garanții europene pentru copii
- Recomandarea Consiliului din 30 octombrie 2020 privind „O punte către locuri de muncă – consolidarea Garanției pentru tineret” și de înlocuire a Recomandării Consiliului din 22 aprilie 2013 privind înființarea unei Garanții pentru tineret (2020/C 372/01)
- Pilonul european al drepturilor sociale

- Rezoluția Consiliului și a reprezentanților guvernelor statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului, din 20 mai 2014 privind prezentarea generală a procesului de dialog structurat, care cuprinde și tema incluziunii sociale a tinerilor (2014/C 183/01)
- Inițiativa Comisiei Europene privind sistemele integrate de protecție a copilului
- Declarația comună a Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei Europene privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital (2023/C 23/01)

Consiliul Europei

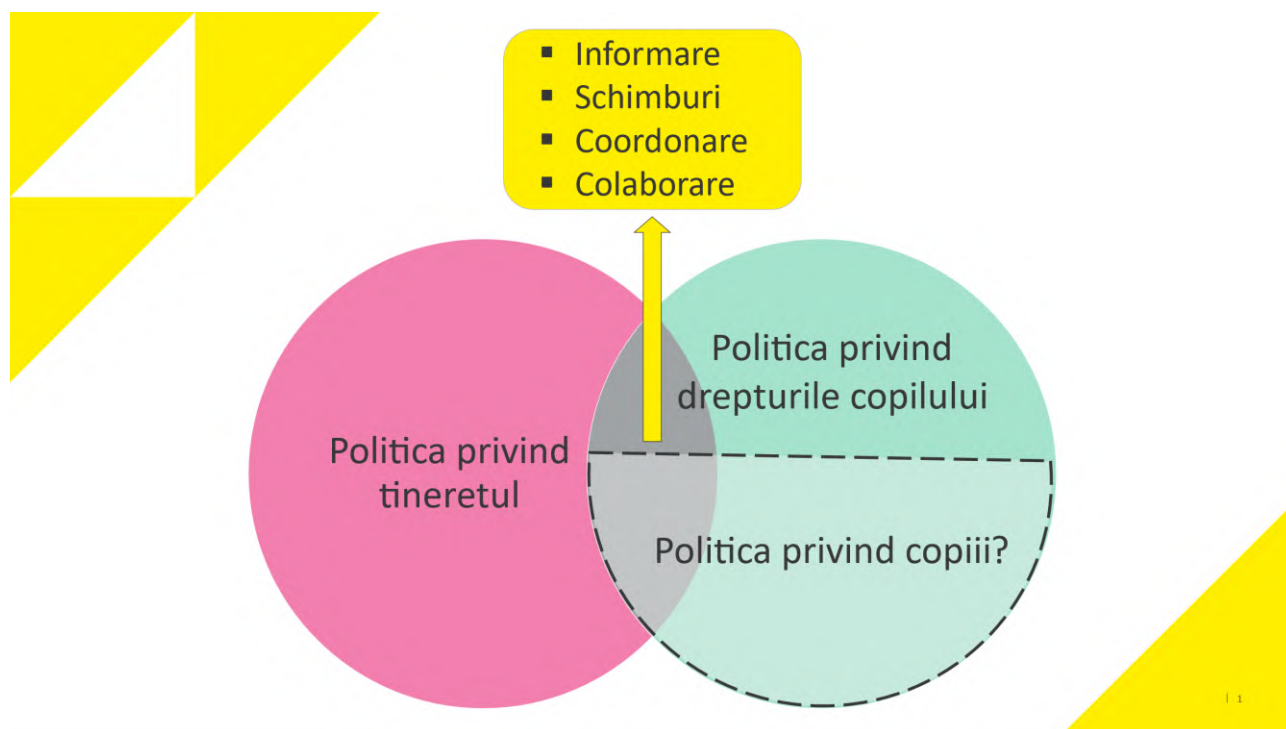
- Recomandarea CM/Rec(2023)9 a Consiliului Europei privind participarea politică activă a tinerilor din minoritățile naționale
- Recomandarea CM/Rec(2016)7 a Consiliului Europei privind promovarea accesului tinerilor la drepturi
- Recomandarea CM/Rec(2012)2 a Consiliului Europei privind participarea copiilor și a tinerilor cu vârsta sub 18 ani

Organizația Națiunilor Unite

- Comentariile generale ale Comitetului pentru drepturile copilului
- Declarația privind tineretul cu ocazia inițiativei ONU „Drepturile omului 75”
- Nota de orientare a Secretarului General al ONU privind integrarea drepturilor copiilor
- Nota nr. 3 privind politicile emisă de Secretarul General: Implicarea semnificativă a tinerilor în procesele decizionale și de elaborare a politicilor
- Rezoluția 51/17 privind tineretul și drepturile omului, adoptată de Consiliul pentru Drepturile Omului la 6 octombrie 2022
- Raportul Secretarului General al ONU: „Agenda noastră comună”
- Rezoluția 2250 a Consiliului de Securitate al ONU (2015) privind tineretul, pacea și securitatea
- Strategia ONU pentru tineret
- Rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU referitoare la agenda privind copiii și conflictele armate, și anume: 1261 (1999); 1314 (2000); 1379 (2001); 1460 (2003); 1539 (2004); 1612 (2005); 1882 (2009); 1998 (2011); 2068 (2012); 2143 (2014); 2225 (2015); 2427 (2018); 2601 (2021)

Raportul privind rezultatele Seminarului european la nivel de experți referitor la evaluarea și actualizarea agendelor de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor, desfășurat în perioada 21-23 ianuarie 2024, la Leuven, în cursul președinției belgiene a Consiliului Uniunii Europene, prezentat de Dr. Dan Moxon (raportor general):

Model de coerență între politicile privind copiii, tineretul și drepturile copilului

Recomandări de acțiuni

- Să se instituie un mecanism continuu la nivelul UE pentru facilitarea coordonării, a cooperării, a partajării și a schimburilor de informații între domeniul politicii pentru tineret și domeniul drepturilor copilului, în cadrul statelor membre și la nivelul UE. Mecanismul respectiv ar trebui să urmărească să faciliteze într-o mai mare măsură coerența dintre cele două domenii și să favorizeze coerența în ceea ce privește domeniile tematice majore care prezintă sinergii.

- Să se continue o abordare coordonată între Coordonatorul UE pentru tineret și Coordonatorul pentru drepturile copiilor pentru a se garanta că drepturile copiilor, drepturile tinerilor și perspectiva copiilor și cea a tinerilor sunt integrate în toate domeniile de politică relevante la nivelul UE. În cadrul acestui efort, cei doi coordonatori ar trebui să monitorizeze în mod curent și să identifice preocupările comune pentru copii și tineri, astfel cum se conturează acestea prin intermediul Dialogului UE cu tinerii, prin Platforma UE de participare a copiilor și prin alte mecanisme de participare. Ar trebui întreprinse acțiuni comune pentru a stimula oferirea unor răspunsuri la aceste preocupări prin intermediul unor politici transsectoriale.
- Să se analizeze modalitățile prin care drepturile și vocile copiilor pot fi abordate prin utilizarea întregului potențial al cadrului pentru o mai bună reglementare; în special, să se analizeze dacă poate fi dezvoltată o „verificare din perspectiva impactului asupra tinerilor și copiilor”, ca mecanism complementar sau integrat alături de noua verificare a UE din perspectiva impactului asupra tinerilor.
- Să se continue actualizarea bienală a documentului care reflectă stadiul actual al sectorului, intitulat „Agendele de politici la nivel european și internațional privind copiii, tineretul și drepturile copiilor”, și, pornind de la acesta, să se cartografieze coerența între politicile din domeniile copiilor, tineretului și drepturilor copiilor la nivel național.

- Să se desfășoare o analiză și o cercetare sistematică referitoare la oportunitățile concrete de realizare a coerenței între politici în cadrul domeniilor majore care prezintă sinergii. Analiza respectivă ar trebui să identifice exemple de bune practici, instrumente reproductibile și potențialul pentru inițiative comune de implementare și/sau de monitorizare între cele două domenii.
- Să se utilizeze mai bine platformele existente pentru partajarea informațiilor, precum platforma wiki pentru tineret, pentru a cartografia și a partaja informații cu privire la activitățile de colaborare sau de coordonare existente la nivel național în cadrul politicilor privind copiii, tinerii și drepturile copiilor în statele membre.

Aceste recomandări reprezintă puncte de plecare pentru îmbunătățirea coerenței, care au dat naștere unor discuții în cadrul seminarului la nivel de experți. Pe măsură ce agenda privind coerența avansează, vor fi probabil necesare și se vor identifica noi măsuri concrete. Mai presus de toate, pentru a avansa în cadrul acestei agende, vor fi necesare o voință politică concertată și implicarea tuturor actorilor, inclusiv a instituțiilor europene, a statelor membre și a societății civile, în colaborare cu copiii și tinerii.
